

ere indfriele. Dette gjælder saaledes om § 76, som bestemmer, at Retspleien skal ordnes ved Lov. Jo længere vi ere, komme fra Aaret 1849, og jo nærmere vi altsaa skulde være Retspleiens Ordning, desto længere troer jeg vi maae være enige om, at vi ere komne bort fra den. Offentlighed og Mundtlighed skal ifølge § 79 saasnart som muligt indføres, men dette „saasnart som muligt“ vil den nuværende Slægt, dersom ikke andre Vinde komme til at blæse, vistnok ikke komme til at glæde sig ved; det vil rimeligviis først stee efter flere Slægters Forløb. Folketirkens Forsatning skal efter § 80 ordnes ved Lov. Hvor nær ere vi ved denne Ordning? Afgang til frit Erhverv skal efter § 88 ordnes ved Lov. Har nogen Indenrigsminister, siden Grundloven blev givet, vist nogen virkelig Iver for at komme til et saadant Maal? Thi det, at man i den Henseende spørger Borgerrepræsentanterne i Kjøbenhavn, regner jeg ikke for nogen egentlig Iver for Sagen. Kommunernes Ret til at styre deres egne Anliggender skal gives ifølge § 96, men den ligger vistnok meget langt borte. Lehn's Overgang til fri Eiendom skal efter § 98 stee ved Lov, men hvornær ere vi der ved? Men naar vi nu saaledes kunne paapege, at Røsteparagrapherne i Danmarks Riges Grundlov have været betydningsløse, uagtet Rigsdagens Indskydelse i saa Henseende dog maa være meget større end den, som Rigsraadet, der ingen lovgivende Myndighed har, vil komme til at udøve paa Røsteparagrapherne i Fællesforsatningsudkastet, saa seer man bedst, hvad Tillid og Tro man kan have til det, der her er lovet os. Jeg for mit Vedkommende kan ikke have den allermindste Tillid til disse Røster, og derfor ei opgive, hvad vi allerede have, thi vi maae vel erindre, at det, som her er lovet os at skulle komme, det have vi allerede, men naar vi give vort Samtykke til, at det foreliggende Fællesforsatningsudkast maa træde i Kraft, saa have vi det ikke mere. For saavidt der er Spørgsmaal om at stole paa Fremtiden, kan jeg forøvrigt være ganske enig med det Medlem, der var Ordfører, da Adressen blev forhandlet; thi da det Ministerium, som dengang sad ved Roret, havde henviist os til, hvad Fremtiden havde i sit Skjød, bemær-

kede han, at i denne Henseende havde vi en Ret at varetage og en Pligt at opfylde, og at det ikke kunde gaae an blot at henvise os til, hvad en uvis Fremtid kunde gjemme i sit Skjød. Han sagde nemlig, at saalænge Friheden kun var et Haab i Danmark, kunde det gaae an at henvise til, at Fremtiden kunde bringe dette Haab i Opfyldelse, men naar vi allerede havde den i vor Haand, saa kunde vi ikke tilfredsstilles ved et blot Haab om Fremtiden, og han søiede til: „vi have jo altfor tydeligt seet saamange Exempler paa, at under en jevn og rolig Udvikling ville disse Duster aldrig findes betimelige“; det var saaledes den ærede Ordførers Erfaring, at saadanne Duster, hvis Opfyldelse vare lovede ved denne Slags Røsteparagrapher, aldrig vilde findes betimelige under en jevn og rolig Udvikling, og han siger derfor, at, naar der er Tale om en allerede erhvervet Ret for Kongeriget Danmark, som maa varetages af det danske Folk gjennem den danske Rigsdag, saa kan man ikke komme og henvise denne til Haab til Fremtiden osv. Deri er jeg aldeles enig, men dermed mener jeg ogsaa, at jeg har dannet mig mit Grundlag for den følgende Betragtning, idet jeg aldeles ikke befatter mig med Røsteparagrapherne, men med det, der træder i Kraft; naar Forsatningsloven bliver given af H. S. Majestæt Kongen. Jeg maa imidlertid forudstikke, at jeg, efter det Udgangspunkt, jeg saaledes har taget, maa holde mig til Ordførers Forsklaring af Udvalgets Mening med Hensyn til adskillige af Adressens Bemærkninger, fordi den Forklaring, han dengang gav, ganske var min, og man vil ogsaa see i Tidenden, at jeg, efterat Ordføreren havde talt, stod op og erklærede, at han havde yttret sig ganske som jeg meente; jeg vil derfor ikke sige: det og det mener jeg, men jeg vil sige: det og det meente jeg, idet jeg deelte Ordførers Mening, der udtalte sig saaledes. Men idet jeg maa gjøre dette, er jeg rigtignok kommen i en vanskelig Stilling, thi jeg har nu hørt den ærede Kultusminister — som jo falder temmelig nær sammen med Ordføreren for Adressen — sige, da han yttrede sig mod den foregaaende Taler, at denne havde aldeles misforstaaet ham, og at det havde forbausset ham, at man saaledes